

Suomen Pankin vastuullisen sijoittamisen vuosiraportti

2022

Suomen Pankin vastuullisen sijoittamisen vuosiraportti

Raportti sisältää tietoja Suomen Pankin sijoitustoimintaa ohjaavista periaatteista ja niiden vaikutuksista käytännön toimintaan. Raportin painopiste on erityisesti ilmastovaikutuksissa.

Raportti täyttää eurojärjestelmän 8.1.2021 tehdyn yhteispäätöksen mukaiset raportoinnin vähimmäisvaatimukset ja sisältää lisäksi niitä ylittäviä elementtejä.

Tässä raportissa mainittuja lukuja ja taulukoita on osittain käsitelty jo Suomen Pankin vuosikertomuksessa. Aiheen laajuudesta johtuen on tarkoituksenmukaista toteuttaa vuosikertomuksesta erillinen raportti, jossa sijoitustoiminnan vaikutuksia voidaan kuvata tarkemmin. Vuosikertomuksessa on lukijoille linkki tähän raporttiin.

Sisällys

1 Johdanto.....	3
Taulukko 1. Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden allokaatio	4
2 Hallinto ja vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat	6
Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat	6
ESG-integraatio	7
Normipohjainen tarkastelu ja poissulkeminen	7
Temaattiset sijoitukset	8
3 Strategia.....	9
4 Riskienhallinta.....	11
5 Tunnusluvut ja tavoitteet	13
Ilmastovälitavoitteet ja niiden kehitys omaisuuslajeittain	13
Taulukko 2. Välitavoitteet valtionlainsijoituksissa	13
Taulukko 3. Välitavoitteet sijoituksissa valtiosidonnaisiin liikkeeseenlaskijoihin.....	14
Taulukko 4. Välitavoitteet yrityslainsijoituksissa	14
Taulukko 5. Välitavoitteet osakesijoituksissa	15
Taulukko 6. Osakesijoitusten päästövähennystulokset (laskettu USD:n liikevaihdolla).....	15
Taulukko 7. Välitavoitteet kiinteistörahastoissa.....	15
Taulukko 8. Välitavoitteet muissa varainhoitajien hallinnoimissa sijoituksissa.....	16
Koko salkun tuloksia.....	16
Taulukko 9. Eurojärjestelmän yhteisraportoinnin ja -luokittelun mukaiset tulokset (sijoitukset valtiollisiin liikkeeseenlaskijoihin)	17
Taulukko 10. Eurojärjestelmän yhteisraportoinnin ja -luokittelun mukaiset tulokset (sijoitukset ei-valtiollisiin liikkeeseenlaskijoihin).....	18
Taulukko 11. Suomen Pankin oman omaisuuslajiluokittelun mukaiset eurojärjestelmän yhteisraportoinnin tunnusluvut	19
Taulukko 12. Vähimmäisraportoinnin ylittäviä tunnuslukuja	20
6 Liitteet.....	23
Eurojärjestelmän vähimmäisraportoinnin tunnusluvut vuosilta 2022 ja 2021	23
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	25

1 Johdanto

Suomen Pankin vastuullisuus lähtee sen ydintoiminnasta. Pankin tehtävänä on huolehtia osaltaan, että hintataso on vakaa, rahoitusjärjestelmä luotettava ja maksujärjestelmät turvallisia ja saavutettavia.

Suomen Pankilla on roolinsa sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunnan rakentamisessa. Toiminnassaan Suomen Pankki huomioi sidosryhmien odotukset ja toimintaympäristön muutokset. Vastuullisuusohjelmassa painottuvat kestävä kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, tiedon ja yhteistyön avulla vaikuttaminen sekä ilmatoriskien hallinta.

Sijoitustoiminnallaan Suomen Pankki turvaa rahoitusvarallisuutensa arvon sekä tarvittaessa kykynsä tukea pankkijärjestelmän maksuvalmiutta. Suomen Pankki sijoittaa ja hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan keskuspankkitaivoitteiden mukaisesti ottaen huomioon sijoitustoiminnan riskit ja sijoitustoimintaan liittyvät vastuullisuusnäkökohdat. Vastuullisella sijoittamisella tarkoitetaan yleisesti ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvien asioiden huomioimista sijoitustoiminnassa.

Suomen Pankin sijoitustoiminnan tavoitteena on täyttää keskuspankille asetetut vaatimukset varallisuuden likvidiudesta, turvallisuudesta ja tuotosta. Vuonna 2021 sijoitustoiminnan tavoitteisiin lisättiin vastuullisuus.

Suomen Pankin vastuullisuusnäkökohdat sijoittamisessa pohjautuvat yhtäältä tavoitteeseen vastata sijoitustoimintaa koskeviin vastuullisuusvaateisiin ja toisaalta tavoitteeseen hallita paremmin erilaisia riskejä. Suomen Pankilla on ollut käytössään vastuullisen sijoittamisen käytäntöjä useiden vuosien ajan. Pankissa on oma vastuullisen sijoittamisen työryhmä, johon kuuluu markkinaoperaatiot-osaston päällikkö, varainhallintatoimisto sekä riskienhallinta. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti käsittelemään vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä asioita ja Suomen Pankin sijoituksia vastuullisuusnäkökulmasta. Käytännössä vastuullista sijoitustoimintaa tekevät kaikki oman varallisuuden salkunhoitajat, sillä Suomen Pankin vastuullisen sijoitustoiminnan strategiaa sovelletaan kaikissa sen omassa sijoituspäätöksissä.

Suomen Pankki on julkisesti sitoutunut liittämään ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät osaksi sijoituspäätöstensä tekoa ja omistajakäytäntöjään [allekirjoittamalla YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet joulukuussa 2019](#). Periaatteiden allekirjoittaminen tarkoittaa sitä, että rahoitusvarallisuuden hallinnassa on sitouduttu vastuullisuuteen, vastuullisen sijoitustoiminnan käytäntöjä kehitetään aktiivisesti ja edistymisestä raportoidaan vuosittain.

Suurin osa Suomen Pankin rahoitusvarallisuudesta koostuu korkosijoituksista, jotka ovat pääasiallisesti sijoituksia valtioiden ja valtiosidonnaisten liikkeeseenlaskijoiden velkakirjoihin. Lisäksi Suomen Pankki tekee suoria korkosijoituksia katettuihin velkakirjoihin ja yrityslainoihin.

Taulukko 1. Suomen Pankin rahoitusvarallisuuden allokaatio

Suomen Pankin rahoitusvarallisuus	31.12.2022 Milj. euroa	31.12.2021 Milj. euroa
Kulta	2 690	2 537
Valuuttavaranto	6 861	6 719
SDR	933	690
USD-määräiset korkosijoitukset	4 274	4 256
GBP-määräiset korkosijoitukset	718	777
JPY-määräiset korkosijoitukset	684	732
Korkorahastot	252	264
EUR-määräiset korkosijoitukset	0	0
Osakerahastot	1 328	1 513
Kiinteistörahastot	156	176
Yhteensä	11 035	10 946
Lähde: Suomen Pankki.		

Yrityslainojen ja katettujen velkakirjojen liikkeeseenlaskijoiden edellytetään noudattavan kansainvälisiä normeja. Suomen Pankki ei sijoita liikkeeseenlaskijoihin, jotka eivät noudata YK:n Global Compact -aloitteessa määriteltyjä vastuullisen yritystoiminnan periaatteita.

Periaatteet pohjautuvat YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen, kansainvälisen työjärjestön ILO:n julistukseen työelämän perusperiaatteista ja oikeuksista sekä ympäristöä ja korruptiota koskeviin julistuksiin. Suomen Pankki ei myöskään tee suoria korkosijoituksia yhtiöihin, jotka valmistavat kansainvälisissä sopimuksissa kiellettyjä aseita.

Osana sijoitustoimintaansa Suomen Pankki tekee lisäksi korkosijoituksia vihreisiin, yhteiskunnallisiin ja kestäväen kehityksen velkakirjoihin sekä kehityspankkien liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin.

Suomen Pankki hyödyntää sijoitustensa suunnittelussa ja toteutuksessa ulkopuolisen palveluntarjoajan analyyseja, jotka liittyvät sijoituskohteiden vastuullisuuteen kansainvälisten normien noudattamisessa. Lopullisen päätöksen liikkeeseenlaskijoiden sulkemisesta sijoitustoiminnan ulkopuolelle vastuullisuusperustein tekee Suomen Pankin sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä.

Osake- ja kiinteistörahastosijoituksissa rahastojen ja rahastonhoitajien valinta on keskeisessä osassa vastuullisen sijoitustoiminnan strategian toteuttamista. Rahastonhoitajiksi valitaan ainoastaan sellaisia toimijoita, jotka ovat vahvasti sitoutuneet vastuullisuuteen ja edistämään omia käytäntöjään sekä yritysvastuun että rahaston vastuullisuuden näkökulmasta. Suomen Pankki myös odottaa rahastoyhtiöiden olevan aktiivisia omistajia ja vaikuttavan sijoittamiinsa yrityksiin niin, että vastuullisuusnäkökohdat otetaan niissä huomioon.

Oman sijoitustoimintansa lisäksi Suomen Pankki haluaa edistää vastuullista sijoittamista toimimalla aktiivisesti eri verkostoissa ja osallistumalla yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tätä työtä tehdään esimerkiksi eurojärjestelmän eri työryhmissä. Lisäksi Suomen Pankki on jäsenenä maailmanlaajuisessa keskuspankkien ja valvojien yhteistyöverkostossa nimeltään Network for Greening the Financial System ([NGFS](#)), jossa se edistää osaltaan keskustelua kestävästä rahoituksesta ja tekee yhteistyötä muiden viranomaisten ja rahoitusalan kanssa. Suomen Pankki on myös jäsenenä kotimaisessa Finsif (Finland's Sustainable Investment Forum) ry:ssä, jonka tarkoituksena on edistää vastuullista sijoittamista Suomessa.

Suomen Pankki noudattaa toiminnassaan ja raportoinnissaan valittuja kansainvälisiä suosituksia keskuspankkitehtävien sallimissa raameissa. Oman vuosikertomuksensa lisäksi pankki raportoi vuosittain PRI:n raportointikehikon mukaisesti vastuullisen sijoittamisen toteuttamisesta oman rahoitusvarantonsa osalta.

Ilmastonmuutos on noussut yhdeksi keskeisimmistä teemoista myös vastuullisessa sijoittamisessa. Ilmastonmuutoksen vaikutuksia analysoimalla voidaan tunnistaa uudenlaisia riskejä ja mahdollisuuksia sijoitusportfoliossa. Tässä raportissa nostetaan esille Suomen Pankin oman sijoitusvarallisuuden ilmastovaikutuksia sekä eurojärjestelmän yhteisesti sovittujen raportointimallien mukaisesti että käyttäen hyödyksi NGFS:n ja TCFD:n ([Task Force on Climate-Related Financial Disclosures](#)) suosituksia soveltuvin osin. Raportti käsittää TCFD:n osiot: [hallinto](#) (luku 2), [strategia](#) (luku 3), [riskienhallinta](#) (luku 4) ja [mittaaminen ja tavoitteet](#) (luku 5), joka sisältää useita tunnuslukuja. Liitteessä on [tunnuslukujen laskentakaavat](#) sekä [taulukko vuosien 2022 ja 2021 eurojärjestelmän vähimmäisraportoinnin mukaisista tunnusluvuista](#).

TCFD-suositusten osa-alueet

Lähde: TCFD.

2 Hallinto ja vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Vastuullinen sijoittaminen on olennainen osa Suomen Pankin sijoitustoimintaa. Vastuullisuus lisättiin neljänneksi sijoitustoimintaa ohjaavaksi tavoitteeksi vuoden 2021 aikana. Muut tavoitteet ovat likvidiys, turvallisuus ja tuotto.

Suomen Pankin johtokunta tekee päätökset periaatteista ja tavoitteista mukaan lukien ilmastotavoitteet. Julkiset [vastuullisen sijoittamisen periaatteet](#) päivitettiin marraskuussa 2022. Varainhallintatoimisto vastaa periaatteiden käytännön toteutuksesta ja raportoi johtokunnalle säännöllisesti vastuullisen sijoittamisen toimista.

Tulkinnan yksittäisten liikkeeseenlaskijoiden vastuullisuuden riittävydestä tekee pankin sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä. Työryhmään kuuluu edustajia sekä markkinaoperaatiot-osastolta että riskienhallinnasta. Kaikki salkunhoitajat sekä vastuullisen sijoittamisen asiantuntija ovat myös ryhmän jäseniä. Työryhmä on vastuussa normipohjaiseen tarkasteluun liittyvistä tulkinnoista sekä liikkeeseenlaskijoiden ilmasto-ohjelmien riittävyyden arvioinneista.

Eturistiriitojen välttämiseksi tapaukset valmistellaan ja tutkitaan yhteistyönä, ja päätös liikkeeseenlaskijan poistamiseksi sijoituskohteiden joukosta on työryhmän yhteispäätös. Päätökset eivät perustu yksittäisen henkilön näkemyksiin.

Vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat

Sijoittaja voi valita useista eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista omaan sijoitusstrategiaansa parhaiten sopivimmat. Olemme valinneet ESG-integroinnin, kansainvälisiin normeihin perustuvan poissulkemisen ja teemasijoitukset osaksi Suomen Pankin vastuullisen sijoittamisen toimintaa. Tällä hetkellä emme sijoita suoraan osakkeisiin, joten aktiivisen omistajuuden, äänestämisen ja vaikuttamisen teemat korostuvat erityisesti vastuullisuuden integroinnissa varainhoitajia valittaessa ja niiden seurannassa.

ESG-integraatio

ESG-integrointi tarkoittaa vastuullisuuskriteerien huomioimista perinteisten taloudellisten tekijöiden rinnalla sijoituspäätöksiä tehtäessä. Suomen Pankin salkunhoitajat pohtivat ESG-tekijöitä ja hyödyntävät sekä ulkoisia että sisäisiä resursseja arvioidessaan sijoituskohteiden ja potentiaalisten sijoituskohteiden vastuullisuutta. Epäsuorissa sijoituksissa pääpaino on varainhoitajien vastuullisuuden arvioinnissa. Aktiivista omistajuutta arvioidaan rahastokohtaisesti. Varainhoitajatapaamisissa voidaan nostaa yksittäisiä sijoituskohteita esille tarvittaessa. Varainhoitajille lähetetään vuosittain kysely tai käytetään alalla laajasti jo käytössä olevaa kyselyä. Kyselyiden avulla seurataan vastuullisuuden huomiointia pankin sijoittamissa rahastoissa sekä varainhoitajan yleisiä toimia vastuullisuuden kehittämisessä.

ESG-integrointiin kuuluu myös ilmastonmuutokseen liittyvien mahdollisuuksien ja riskien tunnistaminen sekä vaikutusten analysointi. Ilmastonmuutos onkin noussut yhdeksi keskeisimmistä teemoista viime vuosina.

Suomen Pankki osallistui eurojärjestelmän yhteiseen kilpailutukseen, jonka tuloksena on vuoden 2022 aikana saatu käyttöön kattavaa ilmastodataa sekä salkunhoitajien työn tueksi että vaikutuksista raportoimiseen. Tätä dataa on jo voitu käyttää ilmastotavoitteiden kehittämisessä.

Suomen Pankki julkaisi syyskuussa 2021 oman sijoitustoimintansa ilmastotavoitteet, joita täydennettiin vuoden 2022 aikana lisäämällä sijoitusrajoitteita epätyypillisiä fossiilisia¹ polttoaineita tuottaviin yrityksiin. Tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus viimeistään vuonna 2050 koko salkun osalta, paitsi kultasijoituksissa, joille ei ole olemassa kansainvälistä laskentastandardia.

Normipohjainen tarkastelu ja poissulkeminen

Vähimmäisvaatimuksena Suomen Pankin sijoituskohteille on lainsäädännön lisäksi kansainvälisten normien noudattaminen suorissa sijoituksissa. Kansainvälisinä normeina pidetään tässä yhteydessä muun muassa YK:n Global Compact -aloitteessa määriteltyjä periaatteita, kansainvälisen työjärjestön ILO:n työelämän peruskonventioita ja OECD:n ohjeita monikansallisille yrityksille. Pankki ei myöskään tee suoria sijoituksia yhtiöihin, jotka valmistavat kansainvälisissä sopimuksissa määriteltyjä kiellettyjä/kiistanalaisia aseita.

Salkunhoitajilla on käytössään ulkopuolisen palveluntarjoajan analyyyseja suorien sijoitusten, varainhoitajien ja vastapuolien arvioimiseksi. Normipohjainen tarkastelu ei ulotu ulkoisten varainhoitajien salkkuihin, mutta tätä tarkastelua tehdään varainhoitoyhtiöistä ja vastapuolista aina mahdollisuuksien mukaan. Normipohjainen tarkastelu on myös yksi osa ulkoisten varainhoitajien valintaa.

Mikäli Suomen Pankki on tehnyt suoria sijoituksia yhtiöön, joka ei täytä sen vastuullisuuskriteereitä normipohjaisen tarkastelun perusteella, uusista sijoituksista pidättäytytään. Jos pankin salkussa oleva yhtiö on aloittanut aktiiviset korjaavat toimet, sijoitukset voidaan pitää. Myyntiprosessi käynnistetään siinä tapauksessa, että yhtiö ei ole

¹ Epätyypillisiä fossiilisia polttoaineiden tuotantomuotoja ovat esimerkiksi arktinen poraus, syvänmeren poraus, liuskekaasun ja -öljyn ja öljyhiekan jalostaminen.

ryhtynyt korjaaviin toimiin. Lisäsijoituksia voidaan tehdä, kun normirikkomuksen päättymiseen ja korjaavien toimien tekemiseen on saatu vahvistus. Päätökset liikkeeseenlaskijan poissulkemisesta vastuullisuusperustein tekee Suomen Pankin sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä.

Temaattiset sijoitukset

Näiden edellä mainittujen lähestymistapojen lisäksi korkosijoituksia tehdään vihreisiin, yhteiskunnallisiin ja kestävän kehityksen velkakirjoihin sekä kehitys pankkien liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin. Jotta sijoitus voidaan laskea teemasijoitusten luokkaan, sen on täytettävä kolmannen osapuolen arviointikriteerit.

3 Strategia

Vastuullisuus kuuluu keskeisesti viranomaisen työhön. Suomen Pankin vastuullisuustyö perustuu pankin arvoihin ja vastuullisuusohjelmaan, joka pohjautuu osaavien asiantuntijoiden toimintaan. Toimintaa ohjaavat eettiset säännöt, hyvän hallinnon periaatteet ja läpinäkyvyys.

Vastuullisuus lähtee pankin ydintoiminnasta. Pankin tehtävänä on huolehtia osaltaan, että hintataso on vakaa, maksujärjestelmät turvallisia ja saavutettavia ja rahoitusjärjestelmä luotettava. Suomen Pankilla on roolinsa myös sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunnan rakentamisessa. Hoitamalla tehtävänsä tavoitteiden mukaisesti Suomen Pankki antaa parhaalla mahdollisella tavalla panoksensa suomalaisen yhteiskunnan hyväksi.

Vastuullisuusohjelmassa painottuvat kestävä kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, tiedon ja yhteistyön avulla vaikuttaminen sekä ilmatoriskien hallinta.

Suurimmat vaikutukset Suomen Pankin omassa toiminnassa syntyvät sijoitustoiminnan kautta. Sijoitustoiminnan tavoitteena on täyttää keskuspankille asetetut vaatimukset varallisuuden likvidiudesta, turvallisuudesta ja tuotosta sekä vastuullisuudesta. Suomen Pankin vastuullisuusnäkökohdat sijoittamisessa pohjautuvat yhtäältä tavoitteeseen vastata sijoitustoimintaa koskeviin vastuullisuusvaateisiin ja toisaalta tavoitteeseen hallita paremmin erilaisia riskejä.

Suomen Pankki on ottanut sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisen sijoittamisen periaatteet jo useiden vuosien ajan. Tähän liittyen Suomen Pankin sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä kokoontuu säännöllisesti käsittelemään vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä käytäntöjä ja näkökulmia Suomen Pankin sijoitusvarallisuuden näkökulmasta. Käytännössä vastuullista sijoitustoimintaa toteuttavat kaikki Suomen Pankin salkunhoitajat, sillä vastuullisen sijoitustoiminnan strategiaa sovelletaan kaikkiin Suomen Pankin sijoituspäätöksiin.

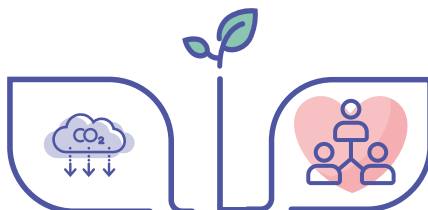
Suomen Pankki on julkisesti sitoutunut liittämään ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintatapaan liittyvät tekijät osaksi sijoituspäätöstensä tekoa allekirjoitettuaan YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI) joulukuussa 2019. YK:n periaatteiden allekirjoittaminen tarkoittaa sitä, että rahoitusvarallisuuden hallinnassa on sitouduttu vastuullisuuteen, vastuullisen sijoitustoiminnan käytäntöjä kehitetään aktiivisesti ja edistymisestä raportoidaan vuosittain.

Suomen Pankki julkaisi vuonna 2021 [sijoitusvarallisuudelleen pidemmän aikavälin ilmastotavoitteen](#) ja hiilineutraalisuustavoitteen, jonka tulee toteutua vuoteen 2050 mennessä. Samalla julkistettiin [ensimmäiset välitavoitteet](#), joiden avulla seurataan pitkän aikavälin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Näitä välitavoitteita päivitettiin vuoden 2022 aikana lisäämällä sijoitusrajoitteita niin sanottujen epätyypillisten fossiilipolttoaineiden tuotantomuotoihin.

Välitavoitteita tullaan tarkastelemaan säännöllisin väliajoin ja niiden tarkoituksena on myös toiminnan kehittäminen ja oppiminen, jotta Suomen Pankin sijoitusvarallisuuden ilmatoriskit sekä mahdollisuudet tunnistetaan nykyistä paremmin.

[Vastuullisen sijoittamisen periaatteissa](#) kerrotaan vastuullisen sijoittamisen määrittelyistä ja toimintatavoista.

Suomen Pankin vastuullisuus faktoina

Suomen Pankin hiilijalanjälki pieneni 18 %.

Suomen Pankki sitoutui tasa-arvon, monimuotoisuuden ja osallisuuden edistämiseen liittymällä Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) yhteiseen sitoumukseen.

Suomen Pankki ja muut euroalueen keskuspankit alkoivat pienentää rahapoliittisten yrityslainastojen ympäristöjalanjälkeä.

Suomen Pankki edisti kansainvälisen ja vertailukelpoisen ilmastodatan tuottamista NGFS-työryhmässä.

Suomen Pankki teki lainsäädäntöaloitteen käteispalvelujen riittävän tason turvaamiseksi.

Suomen Pankki päivitti vastuullisen sijoittamisen periaatteensa ja rajasi pois fossiilisten polttoaineiden tuottajia sijoituskohteidensa joukosta.

Suomen Pankki tarjosi ajankohtaista, riippumatonta ja tutkimukseen perustuvaa tietoa Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista talouteen.

Suomen Pankki valmisteli yhdessä muiden viranomaisten kanssa varajärjestelmät, joilla pyritään turvaamaan päivittäismaksaminen kaikissa olosuhteissa.

4 Riskienhallinta

Rahapolitiikan toimeenpano sekä rahoitusjärjestelmän vakauden ja toimivuuden turvaaminen ovat keskuspankin ydintehtäviä. Niiden toteuttaminen aiheuttaa taloudellisia riskejä, joihin Suomen Pankki varautuu huolehtimalla taseensa vahvuudesta. Vuonna 2022 rahapolitiikan ja rahoitusvarallisuuden riskit kasvoivat.

Vuoden 2022 lopussa Suomen Pankin rahoitusvarallisuus, noin 11 mrd. euroa, koostui kulta- ja valuuttavarannosta sekä osake- ja kiinteistörahastosijoituksista. Rahoitusvarallisuus ei sisällä rahapolitiikan toteutukseen liittyviä eriä, kuten pankeille myönnettyjä rahapoliittisia luottoja tai rahapoliittisissa operaatioissa ostettuja arvopapereita. Valuuttavaranto sisältää likvidejä korkosijoituksia. Valuuttavarannon koko on mitoitettu keskuspankkitehtävien edellyttämälle tasolle. Merkittävä osa Suomen Pankin varallisuudesta on rahapoliittisista syistä ostettuja velkakirjoja sekä rahapolitiikan toimeenpanossa syntyneitä lainasaatavia pankeilta. Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimet toteutetaan hajautetusti eri jäsenmaiden ja Euroopan keskuspankin (EKP) kesken, mutta niiden riskit ja tuotot jaetaan suurelta osin kansallisten keskuspankkien kesken. Rahapoliittisten saatavien riski vastaa lähtökohtaisesti niin sanotun pääoma-avaimen mukaista osuutta eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien rahapoliittisista kokonaissaatavista. Vuoden 2022 lopussa Suomen Pankin osuus oli 1,837 %.

Kansalliset keskuspankit kantavat kuitenkin itse julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman sekä pandemiaan liittyvän osto-ohjelman (PEPP, pandemic emergency purchase programme) valtionlainojen ja valtiosidonnaisten lainojen aiheuttamat riskit.

Suomen Pankin taloudelliset riskit muodostuvat markkina-, luotto- ja likviditeettiriskeistä. Markkinariskeillä tarkoitetaan esimerkiksi valuuttakurssien, korkojen ja osakehintojen vaihtelusta aiheutuvaa tappion mahdollisuutta. Valuuttariski aiheuttaa eniten vaihtelua rahoitusvarallisuuden arvoon. Suomen Pankki hajauttaa riskiä sijoittamalla Yhdysvaltain dollareiden lisäksi Englannin puntaan ja Japanin jeniin. Valuuttariski hajautuu myös Kiinan juaniin, sillä Suomen Pankilla on saamia Kansainväliseltä valuuttarahastolta.

Sijoitusten strateginen jakauma määritetään vertailuindeksin avulla. Indeksillä ohjataan sijoitustoiminnan korko- ja luottoriskin ottamista yhdessä hienojakoisen rajoitekehikon kanssa. Näin Suomen Pankki varmistaa sijoitustensa hyvän likviditeetin sekä riittävän hajautuksen omaisuuslajien, maiden, maturiteettien ja liikkeeseenlaskijoiden välillä. Sijoitukset painottuvat korkean luottokelpoisuuden velkakirjoihin.

Suomen Pankki sijoittaa osan rahoitusvarallisuudestaan kansainvälisille osake- ja kiinteistömarkkinoille. Sijoitukset tehdään rahastojen kautta, ja ne hajauttavat taseen muita riskejä.

Rahapolitiikan osto-ohjelmien toteuttamisessa Suomen Pankki noudattaa muiden keskuspankkien tapaan koko eurojärjestelmää koskevia kelpoisuusvaatimuksia ja muita riskienhallintaan liittyviä linjauksia.

Suomen Pankki hallinnoi rahoitusvarallisuuttaan vastuullisesti. Se rajaa suoria korkosijoituksiaan vastuullisuuskriteerien avulla. Palveluntarjoajien vastuullisuus- ja luotettavuusarvioinnit korostuvat epäsuorassa sijoitustoiminnassa.

Ilmastotavoitteiden ja -rajoitteiden asettamisella pyritään vähentämään sijoitussalkkuun kohdistuvia ilmastoriskejä. Ilmastosyistä poissuljettavat liikkeeseenlaskijat poistetaan myös vertailuindeksistä.

Näiden toimien lisäksi Suomen Pankissa jatkettiin vuoden 2022 aikana selvitystyötä ilmastonmuutoksen vaikutuksista rahoitusjärjestelmään. Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt aiheuttavat riskejä pankeille ja muille rahoitusalan yrityksille. Myös siirtymä vihreämpään teknologiaan voi aiheuttaa riskejä, jos fossiilienergiaan tukeutuvia velallisten investointeja jää käyttämättömiksi. Rahoitusmarkkinoiden rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa on tärkeä, sillä siirtymä kohti hiilineutraaliutta vaatii suuria rahoitettavia investointeja. Suomen Pankki arvioi suomalaispankkien siirtymäriskejä tarkastelemalla niiden lainasalkkujen koostumusta ja saatavia yritystoimialoilta. Merkittävin toimiala siirtymäriskien kannalta on energiahuolto. Tälläkin toimialalla riskit ovat Suomessa kohtuulliset ja pienemmät kuin monissa muissa maissa. Tuloksista julkaistiin Suomen Pankin Euro & talous -julkaisussa artikkeli ”Ilmastonmuutosta on torjuttava – Mitä PACTA kertoo pankkien siirtymäriskeistä?”.

Suomen Pankki on osallisena keskuspankkien Network for Greening the Financial System -verkostossa (NGFS), joka julkaisi uudet ilmastoskenaariot syyskuussa 2022. Skenaarioissa on ennusteita ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista tulevana vuosikymmeninä. Uusissa skenaarioissa on otettu huomioon viimeisimmät maakohtaiset päästövähennyssitoumukset ja uudet teknologiat. Helteiden, kuivuuden, myrskyjen, rankkasateiden ja muiden sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien fyysisten riskien mallinnusta on tarkennettu kesäkuussa 2021 julkaistuista skenaarioista. Niitä voi hyödyntää esimerkiksi arvioitaessa ilmatoriskien toteutumisen vaikutusta rahoitusjärjestelmään.

Vuonna 2022 Suomen Pankki alkoi kiinnittää enemmän huomiota myös luontokatoon ja sen torjuntaan. Ilmastonmuutosta vaikeammin mitattava ja analysoitava aihealue on aiemmin jäänyt melko vähälle huomiolle keskuspankeissa. Luontokadosta julkaistiin artikkeli Euro & talous -julkaisussa marraskuussa 2022.

Ilmastonmuutos luo kahdentyyppisiä rahoitusvakausriskejä: sään ääri-ilmiöiden synnyttämiä aineellisia tappioita sekä siirtymäriskejä, jotka ovat seurausta suuripäästöisistä liiketoimintamalleista pois siirtymisestä.

Ilmastonmuutoksesta johtuvat rahoitusvakausriskit voivat olla merkittäviä, jos taloudelliset tappiot kasvavat esimerkiksi sään ääri-ilmiöiden yleistymisen ja voimistumisen vuoksi. Vakuutusyhtiöt, pankit ja sijoittajat ottavat vastuulleen oman osansa näistä vahingoista. Jos taas ilmastopolitiikka, teknologinen kehitys tai kuluttajakäyttäytymisen muuttuminen tekevät paljon päästöjä aiheuttavat liiketoimintamallit taloudellisesti kannattamattomiksi, voivat sijoittajat joutua kirjaamaan omistuksistaan tappioita. Tätä kutsutaan siirtymäriskiksi. Siirtymäriski on merkittävä koko rahoitusalaa tarkasteltaessa: kaikki eivät voi hankkiutua eroon näistä sijoituksista ilman tappioita.

Kestävällä rahoituksella on oleellinen rooli energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Suomen Pankki edistää osaltaan tietämystä ja keskustelua kestävästä rahoituksesta ja ilmatoriskeistä ja tekee yhteistyötä muiden viranomaisten ja rahoitusalan kanssa.

5 Tunnusluvut ja tavoitteet

Suomen Pankin johtokunta hyväksyi oman sijoitustoimintansa ilmastotavoitteeksi hiilineutraalisuuden vuoteen 2050 mennessä. Hiilineutraalisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä Kioton protokollan mukaisia kasvihuonekaasupäästöjä. Tavoite koskee kaikkia omaisuuslajeja, paitsi kultaa, jolta puuttuu kansainvälinen laskentastandardi.

Alkuvaiheessa laskennassa otetaan huomioon sijoituskohteiden omat suorat päästöt (scope 1) ja ostetun sähkön ja energian aiheuttamat päästöt (scope 2). Myöhemmässä vaiheessa laskennan kehittyessä voidaan ottaa mukaan myös epäsuorat päästöt (scope 3).

Päätavoitteen ollessa pitkällä tulevaisuudessa on tavoitteeseen pääsemiseksi kehitetty erilaisia välitavoitteita, joiden avulla sekä seurataan kehityssuuntaa että lisätään toiminnan uskottavuutta raportoimalla säännöllisesti tuloksista.

Ilmastovälitavoitteet ja niiden kehitys omaisuuslajeittain

Välitavoitteiden rooli on toimia tiekarttana kohti laajempaa hiilineutraalisuustavoitetta. Suomen Pankin sijoitustoiminta käsittää useampia omaisuuslajeja, joista jokaiselle on kehitetty oma joko laadullinen tai määrällinen ensimmäisen vaiheen välitavoite. Kaikkia välitavoitteita tullaan tarkastelemaan uudestaan viimeistään vuoden 2025 aikana, jolloin myös asetetaan seuraavan vaiheen välitavoitteet.

Pariisin ilmastopöytäkirjasta nopeampaan hiilineutraalisuustavoitteeseen on sitoutunut vain harva valtio globaalisti. Koska Suomen Pankin rahoitusvarallisuudesta merkittävä osa on sijoitettu valtioiden joukkovelkakirjalainoihin, ei sijoitustoiminnalle ole mahdollista asettaa Pariisin sopimusta tiiviimpää aikataulua. Osakkeissa ja yrityslainoissa hiilineutraalisuustavoite on mahdollista saavuttaa valtionlainoja nopeammin.

Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen Suomen Pankin sijoitustoiminnassa vuoteen 2050 mennessä edellyttää valtioilta aktiivisia toimia Pariisin ilmastopöytäkirjan sitoumusten noudattamiseksi. Suomen Pankki jatkaa osaltaan julkista keskustelua, jotta ilmastonmuutoksen torjuntaan ja päätöksenteon tueksi tarvittavan tiedon määrä ja vertailukelpoisuus lisääntyvät.

Julkisen sektorin velkakirjojen lisäksi Suomen Pankki sijoittaa rahoitusvarallisuuttaan myös yrityslainoihin, pankkien katettuihin velkakirjoihin sekä osake- ja kiinteistörahastoihin. Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää näin ollen onnistuneita ilmastotoimenpiteitä valtioiden lisäksi myös yritys- ja pankkisektorilta. Tästä syystä sijoitustoiminnan säännöllinen seuranta on olennaista, jotta voidaan varmistua kehityksen suunnasta ja riittävästä nopeudesta.

Taulukko 2. Välitavoitteet valtionlainsijoituksissa

Laadullinen tavoite	Suomen Pankki ylläpitää julkista keskustelua ilmastonmuutoksesta ja kannustaa siten valtioita asettamaan riittäviä kansallisia tavoitteita Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti
Määrällinen tavoite	Ei määrällistä tavoitetta

Suomen Pankin verkkosivuilla on julkaistu vuoden 2022 aikana kuusi artikkelia kestävästä rahoituksesta. Verkkosivustolta löytyvät myös Suomen Pankin pääjohtajan ja johtokunnan jäsenten pitämät puheet, joista kolmessa ilmastomuutos tai vihreä kehitys olivat otsikkotasolla. Lisäksi eri asiantuntijat ovat pitäneet omia puheitaan ja esityksiä ja osallistuneet paneelikeskusteluihin ja erilaisiin työryhmiin vuoden aikana.

Taulukko 3. Välitavoitteet sijoituksissa valtiosidonnaisiin liikkeeseenlaskijoihin

Laadullinen tavoite	Kannustaa valtiosidonnaisia liikkeeseenlaskijoita asettamaan ilmastotavoitteita omalle sijoitustoiminnalleen
Määrällinen tavoite	Ei määrällistä tavoitetta tässä vaiheessa, mahdollisuus lisätä määrällinen tavoite, kun ensimmäisen vaiheen tuloksista on enemmän tietoa

Suomen Pankin varainhallintatoimisto aloitti uuden toimintatavan, liikkeeseenlaskijatapaamiset, vuoden 2022 aikana. Tapaamisia tullaan jatkamaan vuoden 2023 aikana.

Taulukko 4. Välitavoitteet yrityslainasijoituksissa

Laadullinen tavoite	Ei laadullista tavoitetta
Määrällinen tavoite	Toimialakohtaiset rajoitukset: - Enintään 2 % liikevaihdosta lämpöhiilestä vuoden 2022 loppuun mennessä - Enintään 5 % liikevaihdosta hiilen energiakäytöstä vuoden 2022 loppuun mennessä - Enintään 10 % liikevaihdosta tulee öljynporauksesta vuoden 2022 loppuun mennessä - Enintään 40 % liikevaihdosta tulee kaasuntuotannosta vuoden 2022 loppuun mennessä - Arktiseen poraukseen, öljyhiekkään, syvänmeren poraukseen, liuskekaasuun ja -öljyyn (ns. epätyypillisiin öljyn ja kaasun tuotantomuotoihin) tehtävät sijoitukset ovat pääsääntöisesti kiellettyjä

Edellä mainitut rajoitteet on otettu käyttöön Suomen Pankin sijoitustoiminnassa vuoden 2022 aikana. Poissuljettavat liikkeeseenlaskijat ovat myös poistettu sijoitustoiminnan vertailuindekseistä.

Toimialakohtaisista rajoituksista on mahdollista poiketa vain perustellusta syystä. Näitä syitä ovat esimerkiksi uskottava suunnitelma tavoitteen saavuttamiseksi. Tavoitteen saavuttamista seurataan säännöllisesti, ja Suomen Pankin sisäinen vastuullisen sijoittamisen työryhmä voi evätä myönnetyin poikkeuksen, mikäli liikkeeseenlaskijan toiminta ei kehity odotetulla tavalla.

Ilmastotavoitteiden takia poissuljetun liikkeeseenlaskijan vihreään joukkovelkakirjalainaan on mahdollista sijoittaa, jos velkakirja täyttää esimerkiksi ICMA:n tai EU Green Bond -standardin ja jos voidaan todeta sijoituksen edistävän vihreää siirtymää. Sallimalla edellä mainittu poikkeus mahdollistetaan vihreän siirtymän rahoittaminen, ja konkreettisenä esimerkkinä tästä voisi olla tuulipuisto tai aurinkovoimala, mutta pelkän energiatehokkuuden lisääminen ei vielä itsessään ole riittävä peruste sijoitukselle.

Taulukko 5. Välitavoitteet osakesijoituksissa

Laadullinen tavoite	Varainhoitajalla tai tuotteella on olemassa oleva riittävän laaja ja kunnianhimoinen ilmastotavoite/-vaikutus (koskee nykyisiä ja uusia varainhoitajia)
Määrällinen tavoite	50% päästöintensiteettivähennystavoite koko osakesalkun osalta vuoden 2025 loppuun mennessä Q1 2021 vertailulukuun verrattuna

Vuosittaisen varainhoitajakyselyn avulla Suomen Pankki seuraa muun muassa varainhoitajan aktiivisen omistajuuden toteutumista yhtiökokousäänestysten ja vaikuttamisprosessien kautta. Kyselystä saatavia tietoja käydään läpi vastuullisen sijoittamisen työryhmässä.

Taulukko 6. Osakesijoitusten päästövähennystulokset (laskettu USD:n liikevaihdolla)

	2022	2021	Q1 2021
WACI (Scope 1 + 2 tCO₂e)	110	140	150
päästövähennys alkutilanteesta	-29 %	-11 %	-

Taulukko 7. Välitavoitteet kiinteistörahastoissa

Laadullinen tavoite	Varainhoitajalla tai tuotteella on olemassa oleva riittävän laaja ja kunnianhimoinen ilmastotavoite/-vaikutus (koskee nykyisiä ja uusia varainhoitajia)
Määrällinen tavoite	Ei määrällistä tavoitetta tässä vaiheessa, mahdollisuus lisätä määrällinen tavoite myöhemmin

Nykyisistä kiinteistövarainhoitajista kaikilla on olemassa oleva pitkän tähtäimen ilmastotavoite.

Taulukko 8. Välitavoitteet muissa varainhoitajien hallinnoimissa sijoituksissa

Laadullinen tavoite	Varainhoitajalla tai tuotteella on olemassa oleva riittävän laaja ja kunnianhimoinen ilmastotavoite/-vaikutus (koskee nykyisiä ja uusia varainhoitajia)
Määrällinen tavoite	Ei määrällistä tavoitetta tässä vaiheessa, mahdollisuus lisätä määrällinen tavoite myöhemmin

Suomen Pankki on tehnyt sijoituksen BIS:n vihreisiin joukkovelkakirjoihin sijoittavaan rahastoon. Vaikka varainhoitajalla itsellään ei ole kunnianhimoista ilmastotavoitetta koko toiminnalleen, on sijoitustuotteella riittävän laaja ilmastovaikutus, sillä rahasto sijoittaa vain vihreisiin joukkovelkakirjalainoihin. Muilla Suomen Pankin ulkopuolisilla varainhoitajilla tai sijoitustuotteilla on ilmastotavoite tai -vaikutus. Suomen Pankki sijoitti vuoden 2022 aikana noin 450 milj. Yhdysvaltain dollaria kahteen ESG- ja ilmastorahastoon.

Koko salkun tuloksia

Ilmastodataan ja siihen liittyvään laskentaan sisältyy vielä paljon haasteita datan kattavuuden, laadun ja metodologioiden suhteen. Eurojärjestelmän yhteispäätöksen mukaisesti taulukko 9 sisältää vähimmäisvaatimusten mukaiset tunnusluvut yhteisesti sovitulla laskentatavoilla ja allokaatioluokittelulla. Laskenta on tehty osittain manuaalisesti yhdistelemällä tietoja eri tietolähteistä ja Suomen Pankin omasta salkkujakaumasta poikkeavalla liikkeeseenlaskijajaottelulla. Esimerkiksi valtiosidonnaisten liikkeeseenlaskijoiden, mukaan lukien paikallishallinnon, päästöinä on käytetty valtioiden kokonaispäästöjä. Datan kattavuus on tällä tavoin saatu korkeaksi, mutta toisaalta salkkuun kohdistuvat päästöt on näin laskettu myös osittain moninkertaisesti. Valuuttakursseina on käytetty sekä raportointivuoden että viimeisimmän saatavilla olevan päästövuo- den viimeisen päivän virallisia valuuttakursseja (2022 ja 2021). Korkosijoituksissa sijoitusten arvo on laskettu nimellisarvoina ja osakesijoituksissa on käytetty markkina-arvoja. Käytetyt kaavat ja laskentatavat ovat raportin liitetiedoissa ja/tai taulukoiden yhteydessä mahdollisimman selkeästi avattuna.

Taulukko 10 sisältää samoja tunnuslukuja, mutta sijoitusten jaottelu vastaa Suomen Pankin omien tietojärjestelmien esitystapaa. Valuuttakursseina on taulukossa 10 käytetty raportointivuoden viimeisen päivän virallisia kursseja.

Vähimmäisraportoinnin ylittävät tunnusluvut on laskettu käyttämällä automaattista raportointityökalua, jolloin käytetyt valuuttakurssit ovat olleet raportointivuoden viimeisen päivän virallisia kursseja.

Taulukko 9. Eurojärjestelmän yhteisraportoinnin ja -luokittelun mukaiset tulokset (sijoitukset valtiollisiin liikkeeseenlaskijoihin)

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan ilmastotunnuslukuja eurojärjestelmän yhteismitallisen raportoinnin mukaan jaoteltuna			
Valtiolliset liikkeeseenlaskijat			
Valtiot ja valtiosidonnaiset			
	Tuotanto	Kulut	Valtionhallinto
Salkun koko (milj. euroa)	2 424		
WACI (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia per ostovoimapariteetilla korjattu BKT)	300	20	280
WACI (ilmastodatan kattavuus)	100 %	100 %	100 %
Absoluuttiset päästöt (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia)	727 000	798 000	105 000
Absoluuttiset päästöt (ilmastodatan kattavuus)	100 %	100 %	100 %
Hiilijalanjälki (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia sijoitettua miljoonaa euroa kohden)	300	330	40
Hiilijalanjälki (ilmastodatan kattavuus)	100 %	100 %	100 %
Lähteet: ISS, C4F ja Maailmanpankki.			

Huomautukset:

Suomen Pankin oma sijoitusvarallisuus koostuu tässä yhteydessä valuuttamääräisistä (USD, GBP ja JPY) korko- ja osakesijoituksista. Se sisältää myös ulkoisesti hoidetun BIS-rahaston jaoteltuna liikkeeseenlaskijoittain, jolloin osa liikkeeseenlaskijoista kuuluu ei-valtiollisten liikkeeseenlaskijoiden joukkoon (taulukko 10). Taulukossa ei ole kulta- tai kiinteistösijoituksia. Suomen Pankilla ei tällä hetkellä ole euromääräisiä omia sijoituksia. Salkun koko on raportoitu nimellisarvoina.

Eurojärjestelmän yhteisraportoinnin mukaisesti esimerkiksi osavaltioiden ja osa valtiosidonnaisten rahalaitoksien lainoista on luokiteltu valtionlainojen joukkoon. Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät liitteestä. Tunnuslukujen alla olevat prosenttiluvut kertovat datan kattavuudesta kunkin omaisuuslajin kohdalla. Kattavuus on laskettu jakamalla niiden sijoitusten markkina-arvo, joista on saatavilla kaikki tarvittava taloudellinen ja päästöihin liittyvä informaatio, koko salkun markkina-arvolla.

Taulukko 10. Eurojärjestelmän yhteisraportoinnin ja -luokittelun mukaiset tulokset (sijoitukset ei-valtiollisiin liikkeeseenlaskijoihin)

Ei-valtiolliset liikkeeseenlaskijat					
	YHTEENSÄ	Moni-kansalliset liikkeeseenlaskijat	Katetut velkakirjat	Yrityslainat	Osakkeet
Salkun koko (milj. euroa)	3 081	834	247	678	1 323
WACI (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia miljoonaa euroa liikevaihtoa kohden)	80	<10	<10	80	140
WACI (ilmastodatan kattavuus)	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
Absoluuttiset päästöt (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia)	124 000	<100	<100	55 000	69 000
Absoluuttiset päästöt (ilmastodatan kattavuus)	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
Hiilijalanjälki (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia sijoitettua miljoonaa euroa kohden)	40	<1	<1	80	50
Hiilijalanjälki (ilmastodatan kattavuus)	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
Lähteet: ISS, C4F ja Maailmanpankki.					

Huomautukset:

Suomen Pankin oma sijoitusvarallisuus koostuu tässä yhteydessä valuuttamääräisistä (USD, GBP ja JPY) korko- ja osakesijoituksista. Se sisältää myös ulkoisesti hoidetut arvopaperisijoitukset mukaan lukien BIS-rahasto jaoteltuna liikkeeseenlaskijoittain. Osa BIS-rahaston liikkeeseenlaskijoista on valtiollisten liikkeeseenlaskijoiden taulukossa (taulukko 9). Taulukossa ei ole kulta- tai kiinteistösijoituksia. Suomen Pankilla ei tällä hetkellä ole euromääräisiä omia sijoituksia. Salkun koko on raportoitu korkosijoituksissa nimellisarvoina, osakesijoituksissa markkina-arvoina.

Eurojärjestelmän yhteisraportoinnin mukaisesti esimerkiksi osavaltioiden ja osa valtiosidonnaisten rahalaitoksien lainoista on luokiteltu valtionlainojen joukkoon. Korkorahastosalkku on jaettu liikkeeseenlaskijakohtaisesti eri ryhmiin. Tunnuslukujen laskentakaavat löytyvät liitteestä.

Tunnuslukujen alla olevat prosenttiluvut kertovat datan kattavuudesta kunkin omaisuuslajin kohdalla. Kattavuus on laskettu jakamalla niiden sijoitusten markkina-arvo, joista on saatavilla kaikki tarvittava taloudellinen ja päästöihin liittyvä informaatio, koko salkun markkina-arvolla.

Valuuttakurssina on taloudellisten lukujen osalta käytetty 31.12.2021 ollutta kurssia, koska päästödata on pääasiassa vuodelta 2021. Tämä on eurojärjestelmässä päätetty laskentatapa.

Taulukko 11. Suomen Pankin oman omaisuuslajiluokittelun mukaiset eurojärjestelmän yhteisraportoinnin tunnusluvut

Suomen Pankin arvopaperisijoitukset ilman valtioiden liikkeeseen laskemia velkakirjoja	Yhteensä	Valtiosidonnaiset liikkeeseenlaskijat	Katetut velkakirjat	Yritysvelkakirjat	Osakkeet	BIS:n vihreä jvk-rahasto
Salkun koko (€ milj.)²						
2022	3 882	1 473	244	678	1 324	215
2021	3 666	1 033	273	676	1 500	261
Datan kattavuus						
2022	77 %	57 %	100 %	100 %	100 %	75 %
2021	87 %	69 %	94 %	100 %	100 %	71 %
WACI (Scope 1–2: tCO_{2e} / € milj. liikevaihtoa)						
2022	60	< 10	< 10	80	130	< 10
2021	70	< 10	< 10	50	190	< 10
Absoluuttiset kasvihuonepäästöt (Scope 1–2: tCO_{2e})						
2022	112 000	< 100	< 100	51 000	104 000	< 100
2021	95 000	< 100	100	27 000	113 000	< 100
Hiilijalanjälki						
2022	30	< 1	< 1	80	80	< 1
2021	30	< 1	< 1	40	80	< 1

Lähde: ISS. Taulukon tiedot on saatu käyttämällä ISS:n automatisoitua raportointijärjestelmää.

Huomautukset:

Suomen Pankin oma sijoitusvarallisuus koostuu tässä yhteydessä valuuttamääräisistä (USD, GBP ja JPY) korko- ja osakesijoituksista. Se sisältää myös ulkoisesti hoidetut arvopaperisijoitukset mukaan lukien BIS-rahasto, joka tässä taulukossa on raportoitu suorista sijoituksista erillään. Suomen Pankin omaisuuslajiluokittelussa esimerkiksi osavaltiot ja valtio-omisteiset yhtiöt on luokiteltu valtiosidonnaisiin liikkeeseenlaskijoihin. Taulukossa ei ole kulta- tai kiinteistöinvestiitit. Suomen Pankilla ei tällä hetkellä ole euromääräisiä omia sijoituksia.

Tunnuslukujen kaavat löytyvät liitteestä. Tunnuslukujen alla olevat prosenttiluvut kertovat datan kattavuudesta kunkin omaisuuslajin kohdalla. Kattavuus on laskettu jakamalla niiden sijoitusten markkina-arvo, joista on saatavilla kaikki tarvittava taloudellinen ja päästöihin liittyvä informaatio, koko salkun markkina-arvolla.

Valuuttakurssina on käytetty raportointivuoden päätöskurssia (30.12.2022).

² Salkun koko on raportoitu korkosijoituksissa nimellisarvoina, osakkeissa markkina-arvona.

Alhaiset absoluuttisen päästöjen ja päästöintensiteetin tasot katetuissa ja valtiosidonnaisten liikkeeseenlaskijoiden velkakirjoissa johtuvat laskentatavasta. Laskennassa käytetään scope 1- ja scope 2 -tasoja, jolloin epäsuorat päästöt, esimerkiksi näiden instituutioiden salkkuihin kohdistuvat päästöt, eivät ole laskennassa mukana. Epäsuorien päästöjen (scope 3) laskentaan liittyy vielä haasteita, joiden vuoksi yksittäinen päästöyksikkö tulee laskettua moninkertaisesti arvoketjun aikana. Päästölaskennan ja -raportoinnin kehittyessä näiden haasteiden odotetaan pienentyvän. Taulukko 12 sisältää myös scope 3:n päästötiedot sekä muita eurojärjestelmän vähimmäisvaatimuksia ylittäviä tunnuslukuja.

Suomen Pankin sijoitussalkun merkittävimmät päästöt kohdistuvat valtionlainasalkkuun. Keskuspankkitehtäviensä vuoksi Suomen Pankilla on oltava salkussaan tiettyjen valtioiden joukkovelkakirjalainoja. Suomen Pankki ylläpitää ilmastomuutokseen liittyvää yleistä julkista keskustelua ja siten kannustaa valtioita huolehtimaan Pariisin ilmastopimuksen tavoitteen saavuttamiseen tarvittavista kansallisesti määrätyistä panoksista.

Valtioihin kohdistuvien päästöjen lisäksi yrityslainasalkkuun ja osakesijoituksiin kohdistuu merkittäviä päästöjä. Suorissa sijoituksissa Suomen Pankki on rajannut fossiilisia toimijoita sijoituskohteiden ulkopuolelle, minkä odotetaan pienentävän salkun absoluuttisia päästöjä. Huomioitavaa on kuitenkin se, että osalla uusiutuviin energiamuotoihin ja kemianteollisuuteen keskittyneistä yrityksistä saattaa omat päästöt olla suuria ja yhtiöiden päästövähennykset syntyvät arvoketjussa, jotka eivät näy scope 1- ja scope 2 -laskennassa.

Taulukko 12. Vähimmäisraportoinnin ylittäviä tunnuslukuja

Suomen Pankin arvopaperisijoitukset ilman valtioiden liikkeeseen laskemia velkakirjoja ³	Yhteensä	Valtiosidonnaiset liikkeeseenlaskijat	Katetut velkakirjat	Yrityselvelkakirjat	Osakkeet	BIS:n vihreä rahasto
Salkun koko (€ milj.)⁴						
2022	3 882	1 473	244	678	1 324	215
2021	3 666	1 033	291	685	1 500	261
Datan kattavuus⁵						
2022	77 %	57 %	100 %	100 %	100 %	75 %
2021	87 %	69 %	94 %	99 %	100 %	71 %
Raportoitujen lukujen osuus kokonaisuudesta⁶						

³ Suomen Pankin oma sijoitusvarallisuus koostuu tässä yhteydessä valuuttamääräisistä (USD, GBP ja JPY) korko- ja osakesijoituksista pois lukien valtioiden liikkeeseen laskemat velkakirjat. Se sisältää myös ulkoisesti hoidetut arvopaperisijoitukset. BIS-rahastosijoitus on raportoitu omanaan. Taulukossa ei ole kulta- tai kiinteistöinvestointeja. Suomen Pankilla ei tällä hetkellä ole euromääräisiä omia sijoituksia.

⁴ Salkun koko on raportoitu korkosijoituksissa nimellisarvoina, osakkeissa markkina-arvona.

⁵ Tunnuslukujen alla olevat prosenttiluvut kertovat datan kattavuudesta kunkin omaisuuslajin kohdalla. Kattavuus on laskettu jakamalla niiden sijoitusten markkina-arvo, joista on saatavilla kaikki tarvittava taloudellinen ja päästöihin liittyvä informaatio, koko salkun markkina-arvolla.

⁶ Liikkeeseenlaskijan itse raportoitujen lukujen osuus salkkupainosta, josta on saatavilla tarvittava data.

2022	87 %	77 %	100 %	100 %	91 %	69 %
2021	87 %	73 %	100 %	100 %	91 %	59 %
Hiili-intensiteetti						
2022	100	< 10	< 10	90	160	< 10
2021	120	< 10	< 10	80	190	< 10
Absoluuttiset kasvihuonepäästöt (Scope 1–3: tCO2e)						
2022	1 692 000	7 000	25 000	987 000	1 011 000	1 000
2021	1 190 000	9 000	15 000	579 000	876 000	2 000
Ilmastoskenaarioiden mukaisuus						
Ennustettu lämpötilan nousu vuoteen 2050 mennessä ⁷	2°C	1,5°C	1,5°C	1,7°C	2,6°C	1,5°C
SDS ⁸ -budjetoinnin mukaisuus	Ylittää laskennallisen SDS-budjetin vuonna 2039	Pysyy laskennallisessa SDS-budjetissa vuoteen 2050 asti (analysoidun aikaperiodin päätös)	Pysyy laskennallisessa SDS-budjetissa vuoteen 2050 asti (analysoidun aikaperiodin päätös)	Ylittää laskennallisen SDS-budjetin vuonna 2045	Ylittää laskennallisen SDS-budjetin vuonna 2029	Pysyy laskennallisessa SDS-budjetissa vuoteen 2050 asti (analysoidun aikaperiodin päätös)
Ilmastotavoitteiden arviointi (% salkun koosta)						
SBT ⁹ -malliin sitoutuneita tai hyväksytyjä tavoitteita	35 %	-	17 %	77 %	58 %	-
Kunnianhimoisia tavoitteita	7 %	-	-	15 %	12 %	-
Vähäisiä tavoitteita	28 %	32 %	83 %	8 %	19 %	79 %
Ei tavoitteita	30 %	68 %	-	-	11 %	21 %

Lähde: ISS.

⁷ Tunnusluku arvioi salkkuun kohdistuvan lämpötilanousun vuonna 2050.

⁸ SDS: IEA Sustainable Development Scenario on kansainvälisen energiajärjestön kehittämä kestävä kehityksen skenaario, jossa päästöjä on budjetoitu eri toimialoille. Sijoituksista arvioidaan, pysyvätkö ne annetun päästöbudjetin sisällä vai ylittävätkö ne laskennallisen budjetin.

⁹ SBT: Science Based Target eli tieteeseen perustuva tavoite.

Suurin osa (77 %) yrityslainasalkun liikkeeseenlaskijoista on jo asettanut tieteeseen perustuvia ilmastotavoitteita tai on sitoutunut niihin. Näiden lisäksi 15 % on asettanut muita kunnianhimoisia ilmastotavoitteita. Yrityslainasalkun ennustettu lämpötilanmuutos on 1,7°C eli ylittää hieman sille allokoitun hiilibudjetin.

Osakesijoituksissa 70 % on tieteeseen perustuvia tavoitteita, sitoumuksia tai muita kunnianhimoisia tavoitteita. Tosin hiilibudjetti ylittyy merkittävästi, sillä ennustettu lämpötilamuutos on 2,6°C. Sen sijaan ylikansallisten liikkeeseenlaskijoiden ennustettu lämpötilamuutos on 1,5°C, eli tämä salkun osa on allokoitun hiilibudjetin sisällä. Ylikansallisista liikkeeseenlaskijoista 68 % ei ole kuitenkaan vielä asettanut ilmastotavoitteita, ja 32 prosentin osalta tavoitteet ovat vain vähäisiä.

Salkkuun kohdistuva ennustettu lämpötilan nousu ylittää sekä 1,5°C että 2°C vuoteen 2039 mennessä lähinnä osakesalkkuun kohdistuvan lämpötilan nousun vuoksi. Vuoden 2022 aikana Suomen Pankki on siirtänyt noin 450 milj. Yhdysvaltain dollaria osaketuotteisiin, joilla on aiempaa huomattavasti alhaisempi päästöintensiteettitaso. Tämä muutos näkyy taulukossa 6 merkittävänä päästöintensiteettitaso laskuna vuoteen 2021 verrattuna. Suomen Pankin tavoitteena on vähentää osakesalkkuun kohdistuvia päästöjä 50 % vuoden 2025 loppuun mennessä.

6 Liitteet

Eurojärjestelmän vähimmäisraportoinnin tunnusluvut vuosilta 2022 ja 2021

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan ilmastotunnuslukuja eurojärjestelmän yhteismitallisen raportoinnin mukaan jaoteltuna				
Valtiolliset liikkeeseenlaskijat				
Valtiot ja valtiosidonnaiset				
		Tuotanto	Kulutus	Valtionhallinto
Salkun koko (milj. euroa)	2022		2 424	
	2021		2 432	
WACI (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia per ostovoimapariteetilla korjattu BKT)	2022	300	20	280
	2021	310	20	290
WACI (ilmastodatan kattavuus)	2022	100 %	100 %	100 %
	2021	100 %	100 %	100 %
Absoluuttiset päästöt (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia)	2022	727 000	798 000	105 000
	2021	744 000	811 000	107 000
Absoluuttiset päästöt (ilmastodatan kattavuus)	2022	100 %	100 %	100 %
	2021	100 %	100 %	100 %
Hiilijalanjälki (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia sijoitettua miljoonaa euroa kohden)	2022	300	330	40
	2021	310	330	40
Hiilijalanjälki (ilmastodatan kattavuus)	2022	100 %	100 %	100 %
	2021	100 %	100 %	100 %

Lähteet: ISS, C4F ja Maailmanpankki.

Suomen Pankin oman sijoitustoiminnan ilmastotunnuslukuja eurojärjestelmän yhteismitallisen raportoinnin mukaan jaoteltuna

Ei-valtiolliset liikkeeseenlaskijat						
		YHTEENSÄ	Monikansalliset liikkeeseenlaskijat	Katetut velkakirjat	Yrityslainat	Osakkeet
Salkun koko (milj. euroa)	2022	3 081	834	247	678	1 323
	2021	3 587	1 106	299	676	1 507
WACI (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia miljoonaa euroa liikevaihtoa kohden)	2022	80	<10	<10	80	140
	2021	70	<10	<10	50	150
WACI (ilmastodatan kattavuus)	2022	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
	2021	91 %	77 %	100 %	95 %	100 %
Absoluuttiset päästöt (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia)	2022	124 000	<100	<100	55 000	69 000
	2021	111 000	<100	<100	32 000	79 000
Absoluuttiset päästöt (ilmastodatan kattavuus)	2022	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
	2021	91 %	77 %	100 %	95 %	100 %
Hiilijalanjälki (tonnia hiilidioksidiekvivalenttia sijoitettua miljoonaa euroa kohden)	2022	40	<1	<1	80	50
	2021	30	<1	<1	50	50
Hiilijalanjälki (ilmastodatan kattavuus)	2022	88 %	67 %	100 %	98 %	100 %
	2021	91 %	77 %	100 %	95 %	100 %

Lähteet: ISS, C4F ja Maailmanpankki.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Osakkeet

WACI (painotettu hiili-intensiteetti):

$$WACI = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo}} \right) \times \left(\frac{\text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{liikkeeseenlaskijan liikevaihto, milj. euroa}_i} \right)$$

Absoluuttiset päästöt:

$$TCE = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i$$

Hiilijalanjälki:

$$CF = \frac{\sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo (milj. euroa)}}$$

Valtioiden liikkeeseenlaskemat korkosijoitukset

WACI (painotettu hiili-intensiteetti):

$$WACI = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo}} \right) \times \left(\frac{\text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{BKT, väestön lukumäärä, kokonaiskulutus}_i} \right)$$

Absoluuttiset päästöt:

$$TCE = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Ostovoimapariteetilla korjattu BKT}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i$$

Hiilijalanjälki:

$$CF = \frac{\sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Ostovoimapariteetilla korjattu BKT}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo (milj. euroa)}}$$

Muut korkosijoitukset

WACI (painotettu hiili-intensiteetti):

$$WACI = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo}} \right) \times \left(\frac{\text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{liikkeeseenlaskijan liikevaihto, milj. euroa}_i} \right)$$

Absoluuttiset päästöt:

$$TCE = \sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i$$

Hiilijalanjälki:

$$CF = \frac{\sum_n^i \left(\frac{\text{sijoituksen arvo}_i}{\text{Yhtiön yritysarvo ml. käteinen (EVIC)}_i} \right) \times \text{liikkeeseenlaskijan kasvihuonepäästöt}_i}{\text{sijoitussalkun kokonaisarvo (milj. euroa)}}$$